

REZUMATUL REZULTATELOR ȘTIINȚIFICE ÎNREGISTRATE ÎN ANII 2022–2023 de dr., cercet. șt. coord. Lidia PRISAC

Rezultatele științifice obținute în perioada 2022–2023 au fost axate pe câteva **direcții**: 1. punerea în circuitul științific a istoriei diversității etnice din spațiul românesc și anume a minorității armenie în perioada interbelică și a celui de-al Doilea Război Mondial; 2. cercetarea istoriei Chișinăului interbelic; 3. cercetarea istoriei științei; 4. cercetarea istoriei învățământului superior și a vieții studentești din RSS Moldovenească.

1. A fost studiată și pusă în valoare, în baza unei documentări substanțiale, o diversitate etnică puțin numeroasă, dar care a jucat un rol important în evoluția spațiului românesc. Este **cazul armenilor, comunitate etnică minoritară**, care în contextul Primului Război Mondial și al perioadei interbelice a avut o istorie sinuoasă, generată de genocid în Imperiul Otoman și de exodul etnicilor armeni în spațiul megieș acestuia, inclusiv România întregită. Cercetările întreprinse pe scoaterea din anonimat a istoriei Orfelinatlui de la Strunga, care a găzduit copii armeni salvați de genocid, dar și istoria exodului armenilor din Basarabia în urma rapturilor teritoriale sovietice 1940/1944, vin să completeze un gol în ceea ce privește tematica istoriei armenilor în spațiul românesc.

2. A fost cercetată **evoluția Chișinăului în perioada interbelică**, cu focalizare pe analiza populației orașului, a marginalilor și lumii interlope, a identității și memoriei prin prisma toponimiei orașului, precum și a limbajului „macaronic” în Chișinăul interbelic. Un subiect mai puțin cunoscut a ținut de analiza călătoriilor regale în Basarabia, prima provincie unită și ultima vizitată. Alte câteva subiecte cercetate au ținut de prezentarea *modei și a vestimentației în Chișinăul interbelic, inclusiv a publicității drept element al vieții cotidiene*.

3. Au fost întreprinse cercetări în domeniul **istoriei științei**, fiind analizată evoluția medicinei prin aport feminin, și anume, locul și rolul prof. univ. Natalia Gheorghiu în dezvoltarea medicinei din RSS Moldovenească și Republica Moldova. Totodată, au fost întreprinși primii pași de scoatere din anonimat a conținutului unei din cele mai mari structuri instituționale specializate în domeniul științei și istoriei științei din Republica Moldova, fiind fondat și pus în circuitul științific Fondul 71 (Fondul personal al academicianului Eva Gudumac) Fondul 72 (Fondul personal dr. Ion Jarcuțchi); Fondul 73 (Fondul personal al academicianului Valentin R. Celac) din cadrul Arhivei Științifice Centrale a Academiei de Științe a Moldovei aflată în subordinea Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan”, Universitatea de Stat din Moldova, care include peste 40 000 dosare structurate în 34 de fonduri personale și 46 de fonduri instituționale.

4. Au fost întreprinse cercetări umbrite de atenția istoricilor, și anume **cercetarea istoriei învățământului superior și a vieții studentești din RSS Moldovenească**. A fost completat vidul surselor documentare al problemei enunțate, fiind puse în circuitul științific documente de istorie orală, fapt care a permis oferirea unor instrumente complementare de lucru cercetătorilor și fiind extinsă posibilitatea de identificare a unor teme conexe de investigare și de cercetare a perioadei sovietice și a regimului comunist, mai ales la periferia URSS. Au fost cercetate elementele sistemul educațional de tip sovietic, care au peregrinat în cel al Republicii Moldova. Au fost identificate o serie de practici bune în organizarea și funcționarea școlii superioare din RSSM, care pot îmbunătăți și susține politica educațională din Republica Moldova.

Din **perspectivă teoretico-metodologică** cercetările realizate au fost axate pe scoaterea din anonimat a documentelor inedite din diverse arhive, precum și valorificarea memoriei colective prin aplicarea metodologiei de istorie orală, de intervieware a martorilor direcți și indirecti a evenimentelor sec. XX și XXI.

Rezultatele științifice au fost valorificate prin editarea a 1 monografii în coautorat în Republica Moldova; 1 dicționar enciclopedic în coautorat de istorie contemporană; 1 studiu monografic publicat în România; 1 capitol editat într-o monografie din Republica Moldova; 9 articole în culegeri dintre care 3 publicate peste hotarele Republicii Moldova și 6 în Republica Moldova; 3 articole publicate în reviste de Categoria B, inclusiv 1 în alte reviste; 2 materiale ale manifestărilor științifice organizate în Republica Moldova; 3 rezumate ale comunicărilor științifice organizate în Republica Moldova; 2 note asupra edițiilor, 6 izvoare istorice; coordonator la 2 lucrări; responsabil de ediție la 6 lucrări.

Rezultatele științifice au fost diseminate la 10 de manifestări științifice naționale și internaționale, în mass-media (4 intervenții). A făcut parte din echipa de cercetători care a organizat 1 conferință științifică internațională și cu participare internațională, a coordonat publicarea celui de-al treilea volum a conferințelor științifice organizate, în seria „Historia Universitaria”. Cercetările științifice sunt relevante pentru mediul universitar, științific și sunt adresate cercetătorilor științifici și profesorilor universitari, doctoranzilor, studenților, specialiștilor din domeniile de resort, inclusiv tuturor celor preocupați de problemele recurente ale istoriei.

Rezultatele științifice au fost obținute în contextul implicării în cadrul proiectelor: „Patrimoniul academic universitar din RSSM: investigarea și valorificarea bunelor practice” (Program de stat 2020-2023) (director de proiect: dr., conf. univ. Liliana Rotaru; executor: dr., cercet. șt. coord. Lidia Prisac) și „Monografia Chișinăului” (proiect implementat de Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Moldova – ANTIM și Grupul Civic pentru Patrimoniul Cultural cu susținerea Primăriei Mun. Chișinău) (executor: dr., cercet. șt. coord. Lidia Prisac). Rezultatele pe componenta științifică au fost obținute în cadrul Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan” aflată în componența Universității de Stat din Moldova.

dr., cercet. șt. coord. Lidia PRISAC

22 august 2024